

1915

ქართული
ბიბლიოთეკა

საუბრაჲ ვილტ

 მუხნალი

შვირგე წლოვანბიოივის.

◀ ოქტომბ. №№ 19, 20. ▶

▶ 1915წ. ◀

გაზეთი

განყ. V
N° 164.

იქცევი

წელიწადი მე-XI

N° 19, 20

ოქტომბერი, 1915.

F75
1915

F241

ძნელი გაკვეთილი

ბიბლიოთეკის
სამუშაო
სტამბა
თბილისი

შინაარსი:

I—ძნელი გვეთილი,—სურათი 1

II—„ნაკადულის“ მკითხველები:—1, გიგო მარუაშვილი, ბათო-
მი,—2, არჩილ ლომინაძე, თბილისი,—3, შალვა რატიანი,
თბილისი,—4, ვანო, თამარ, ბეტა, მარო და თინა ხოსიტა-
შვილები, თბილისი,—5, ვიქტორია, დიომიდე, ლეო და რე-
ზიკო ანთაძეები 3

III—მოდო, მოდი, მოგეხეიო,—ლექსი მიმქრალისა. 4

IV—ყვავების გლოვა,—გიორგისა. 5

V—ვასო და ბულბული,—პოემა დავ. ელიოზიშვილისა 11

VI—საოცარი ქალი,—(ხალხური ზღაპარი) ჩაწერილი ბაგრატ უჩა-
ნეიშვილის მიერ 29

VII—პატარა მეკიანურე,—თარგმანი ე. ა—სი 36

X—შემოწირულება 38

XI—გასართობი: შარადები, გამოცანები, რებუსი და აღსნა . . . 38

„საბავშვო“

ბავშვები

მოდო, მოდო, მოგეხვია...

ოდო, მოდო, მოგეხვია,
ცელქო ბაჟშო,
მოკისკასევე!

შენ მაგონებ შთის ნაკადულს,
მოლიკლიკე,
შეებით სავსევე,

ნაწირებს რომ ესეთებო
და გადმოსჩქეფს
მინდორ-ველად;

ერუ ჭაღებსაც ააძღერებს
შავ ფიქრების
კასართეულად.

ეგრე, ჩემო ცელქო ბაჟშო,
მოცქრიალე,
მოკისკასევე.

გამიშუქებ სევდიან გულს,
გამახარებ,
შეებით სავსევე!

ყვავუზის გლოვა

ერ რიგზე არცკი გათენებუდიუო, რომ დიდ მუხსაზე ვეავეებს ალიაქოთი შეუდგათ. რა იუო ამის მიზეზი? მიზეზი ის გახლდათ,

რომ მხვერავმა ამბავი მოიტანა: — „ნიძა“ ცხენი მინდორში გაშლართული გლიათ... აბა, ვეავებო, მოკშადენით და წავიდეთ საგლოვად. სხვა ვინ მიხედავს უპატრონო მკვდარს, თუ ჩვენ არ ვივლოვთ და არ გამოვიტირებთო!..

— ეჰ,—სთქვა ამოლხვრით ხნიერმა ვეავებმა:—ჩვენი ხელობაც ეგ არის: სულ სხვის მკვდრები უნდა ვიტიროთ. დმერთმა იმიტომ ჩაკვადცვა შევები, რომ ძაგ ხელობაზე უნდა ვეოვილიუავით...

— იქნება ეძინა, და შენ კი მკვდარი გეკონა?—მიძართეს ვეავებმა მოამბეს.

— რას ამბობთ, ხალხნო! ეძინა რა საკადრისია... აი, ამ ჩემი მშვენიერი თვალთა ვნახე და ამ ლამაზი ნისკარტი გავესინჯე. ისე თქვენი ძტერი იუოს, როგორც ის არის!

— საწვავლი ნიშა! — სთქვეს ერთხმად უვავებმა.

— აბა მამ მოეძახდენით და დროზე წაჰიდეთ: ხუღარ დაიკვიანებთ.

— ბუებიც მოვიპატრონოთ: იმათ მშვენიერს კლოვა იციან. დიდებული ცნენი იყო და დიდებულადაც უნდა ვიკლოვოთ ჩვენი ნიშა! — სთქვეს ზოგიერთმა უვავებმა.

გაგზავნეს მოციქულები ბუებთან. ასე დაბარეს:

— ძალიანა სთხოვეთ, უთუოდ წამოიყვანეთ: იმათი შარივით ხმა ქვასაც კი აატირებსო.

მოციქულები წავიდნენ და დაუწვეს თხოვნა, მაგრამ ბუები უარზე იდგნენ:

— ვითომ რაო! ჩვენ რისთვის უნდა ვიტროთ — ვიღაც ნიშა უოყილა, თუ ნიკორა?

ან თქვენ რომ კლოვობთ, თქვენი რა იყო: ბიცოლა, თუ ნათლიდედა?

— ჩვენი კარგი ნაცნობი და მეგობარი იყო, — მიუგეს უვავებმა.

— თქვენი მეგობარი იყო, და თქვენვე იკლოვეთ: ჩვენ რაღა მუაში ვართ? უვაგს ბარტეი მოუკვდა, და ბუს მიუკვდა: დიდი თავი გაქვს, და შენ იტირეო... ტუუილადაკი არ არის ნათქვამი ეს ანდაზა. წადით, და თქვენი ნაცნობი თქვენვე გამოიტირეთ...

მაგრამ უვავები კიდევ ძალიან შეესვენენ და ბოლოს ბუები დასთანხმდნენ: ტუის ჰირამდის მიგაცილებთ, იმას იქითკი აღარ გამოგუგებითო; მინდორში ხეტიალი დღისით ჩვენ გვარს არ შეჭურის... ამასთან უნდა გამოგიტუდეთ და გითხრათ, რომ ჩვენ დღისით ცოტა სიბუცე გეჭირს: დღის სინათლესე ვერაყურს ვხედავთ; ამიტომ სულ ბნელ ადგილებსა და ჩრდილში ვიძალეებით. სამბაგიუროდ დამე ისე მშვენიერად ვხე-

დავთ, რომ მკონია თქვენ დღისითაც ვერ დაინახათ კარვად.

— კაი ქელესი კვექნება!..— წასხურხულეს ევავებმა, რომ უფრო მოენადირებინათ მათი კული; მაგრამ ბუები თავისას ვაძიასოდნენ.

— ჩვენ ტუეს ვერ გავცილდებით; დემერთმა დაგვიუბროს, რომ დღისით მინდორში გავიდეთ... ტუის ნაწირამდის მიგაცილვით, აი ბებური თელა რომ დგას,— იქამდის. იმ ხეს დიდი ფულურო აქვს, და საღამომდის იქ გამოვიძინებთ; თქვენთვის კი გზა დაგვილოცნია. დემერთმა კაი შადა მოგცეთ, მხოლოდ ქელესს კი უფრთხილდით... თორემ თქვენი ხარბი თვალის ამბავი რომ ვიცით... სვავი ძვალს გასომავს, და ისე ჩაუღაზავს ხოლმე. თქვენც ასე მოიქცითო,— არიკებდნენ ევავებს ბუები.

დიდი ხანი არ გასულა ამის შემდეგ, რომ ევავების გუნდი მწუობრად დაღაგდა და გაემართა ნიძას საგლოვად შარა კსით, რომელიც შუა ტუესე შიდიოდა.

წინ მიუძლოდა რამდენიმე თავდასიკვებული და თვალდაჭეკილი ბუ (აღბად ბებური ტირილისაგან). ესენი ისე სახარლად გაჭკიოდნენ, რომ მსმენელს კული შეუწუსდებოდა. ტირილს, რასაკვირველია, არც ევავები აკლებდნენ, და იღებ ერთ ვაი-უშველებელი. ხსავილისა და ქრიამულისაგან უერთბა სმენა აღარ იყო.

ევვალაზე ძალიან თავში იშენდა ერთი ბრუცინი, ცალთვალა ევავი. კაი ხანია, რაც ის დაბრუცინდა; რა თქმა უნდა— კაი კაცობაზედ არ გადააკო ეს ერთი თვალი. ერთსელ ბაღჩაში წიწილები დაინახა, კრუსი კი არსადა სჩანდა. გაუქანა იმათკენ. ის-ის იყო უნდა ეტაცნა კლანჭი ერთი წიწილისათვის, რომ ამ დროს საიდგანლაც გაჩნდა კრუსი, თით-

ქოს მიწიდან ამოძვრო, ეცა ევაუს და თავისი ბრეუღის
ნისკარტი მივ თვალში ჩასცხო. აი, მას აქეთ დაბრუნებდა
ეს ვაჟბატონი.

— აგრემც დამიდგება ეს ერთი თვალის! მე ცოცხალი
უნდა ვიყო, და „ნიძა“-კი აღარა გვევადეს!..— იმხორა ის და
თან მწუნხარების ნიშნად ფრთებს აზარტუენებდა.

ტვის მცხოვრებლებიც შეახონქოლა ევაუების და ბუების
ქრიაშულმა: ეველანი გამისულიევენ თავიანთ ბუნაგიდან და
ცნობის-მოუვარეობით ეურს უგდებდნენ ამ ვაი-უშველებელს...
აგრე კურდღელი გამომძვრალა ჩირგვიდან თავისი ბაჭიებით
და მწუნხარებით გაიცქირება შარა გზისკენ. გული აუდუღდა
და თათებით ცრემლები მოიწმინდა.

— ვინ მოჰკვდომიათ საცოდავებს, ვაი იმის დედის ბრ-
ლით, — წაილაზარაჟა თავისთვის და თავის ბაჭიებს ძაგრ
მოჰხვია თათები.

მელიები, ტურები, ტვის ქათმები, ხოხბები, ძლარბები,
ციეუები, — ეველანი გადმოდგარიევენ შარის ზირსე და სეირს
უეურებდნენ.

ევაუები ეველას გულმოდგინედ ეზატეუებოდნენ:

— მობრძანდით, გეთაევათ, ზატევი ეცით ნიძას: ერთად
დავიტიროთ. ვაი ქელესი გვექნება და თქვენც შესანდობარი
მიირთვითო. ერთი ციევი ამ დროს ვაკლის ტოტსე იჯდა
და იქიდან ჩამოსცქეროდა ევაუებს. ბოლოს გულმა ველარ
მოუთმინა და ჩამოსძახა:

— ჰაი, თქვე ვაძვერებო, თქვე შერალებო, თქვენა!.. ვინ
უნდა მოატეუოთ? თქვენ ზატევის-ცემის დარდი კი არა გაქვთ:
ეკ ვაუშამდარი მუცლები გინდათ ამოავსოთ, და სსვა არა-
ფერი!..

— ეს ვინ არის, რომ ასეთ უზრდელ სიტუეებს სძარობს? — იკო-
თსა ერთმა ევაუმა.

ამ დროს ციუვმა მოსწვევით ერთი კაკალი და ძირს ჩაძვინჯა. კაკალი სწორედ ამ ევავს დაეცა თავზე. ევავს თავი გაუტედა და საშინელი წხავილი შორთო.

— ახლა ვერ შენთვის არა მცალიან, — უთხრა მან ციუვს, — მაგრამ როცა მოვიცლი, ჭკუას გასწავლიო.

— წადი, დაიპარე აქედან, — მიუგო ციუვმა: — მე შენი არ შეშინიან: მობრძანდი, და რაც დამაკლო, მაშინ დაიკვებე...

ძელიებმა და ტურებმა სთქვეს:

— მოდი ამ ევავებს გავუვო უკან, და იქნება მართლა რამე საკბილო ვიშოვოთო. თუ ურემი შეშას ვერ მოიტანს, განა თვითონ ურემი შეშა არ არის? თუ სხვა ვერა ვიშოვოთრა, თითო ევავი დაუჭიროთ, და საუსძელ ესეც გვეუფაო.

ტვის ზირას ბუები ჩამოეცაღნენ და ევავები მარტოდ გაემტეზაღნენ.

ავერ მიუახლოვდნენ იმ ადგილს, სადაც ნიშა ეკულებოდათ. მართლაც — რა ნახეს! მშვენიერი ნიშა ცხენი გამხლართული იწვა ბაღახებში. ევავები წხავილით და ჭრიბულით შემოესვივნენ გარს. ამ დროს ნიშამ უცებ დაიფრუტუნა და თოფ-ნაკრავსავით წამოვარდა ზეზე. მერე ერთი კოსტად შეითამაშა და ისარკვით გაეშვა თვალ-უწვდენელ მინდორზე.

ევავები სასტად დარჩნენ. უცებ ეველანი გაჩუმიდნენ და ერთმანეთს შეჭურებდნენ.

— ვინ გაგვამბოვებ, ვინ მოიტანა ამბავი, რომ ნიშა მკვდარია? — სთქვა ერთმა მოხუცმა ევავმა: — იმას სწორედ დიდი სასჯელი ეკუთვნის ჩვენი ასე მასხარად აგდებისათვის.

დაუწვეს ძებნა მზვერავ ევავს, რომელმაც ამბავი მოიტანათ, და ბოლოს იპოვეს: ის საცოდავი იქვე მიძალუდიყო, — ბაღახებში წაეყო თავი და ბოლო უჩანდა. მიესვივნენ ევე-

ლანი და დაუწეეს ცემა. გაიმართა ზედაგორი: ვინ ვინა სცემდა,—სიბრახისაგან თვითონაც აღარ იცოდნენ.

— არიქა, ახლან ჩვენი დრო! — სთქვეს მელიეებმა და ტურებმა.

მიეზარნენ უვაკებს და დაურევნენ. იმათი ბუმბული ზეცას ადიოდა.

მელიებს და ტურებს-კი თვითო უვაკი ეჭირათ და ტვისკენ შობრბენინებდნენ.

გიორგი.

ვასო და გულგული

I

ვამ გადიხსნა ზირბადე,—
დილაა გაზაფხულისა,
მაღლა ავარდა ტოროლა,
კამხარებელი გულისა.

წეარონი მოლიკლიკებენ,
ნანას უძღერენ ველსაო,
თვის ნაშხეფებით იაზარდს,
ტურფად უძკობენ ველსაო.

მერცხალი მარდად ნავარდობს
ვერცხლით შეჭედელ ცაზედა;
შის სსივებს უძღერს—უგალობს
სასიამოვნო ხმაზედა.

II

ილოს ოთახში შის სსივი
ფანჯრიდან შეიზარაო;
მიუაღერსა და უთხრა:
წამოდექ, ძილი კმარაო.

ილიამ თვალი აჭეიტა,
წამოჯდა ლოკინზედო,
თვითონ ჩაიცვა სამოსი,—
აღარ დასჭირდა დედაო.

ძვივდა იქვე შწოლარე
თავის და თამროსთანო;
გამოაღვიძა და სთხოვა:
წავიდეთ წუაროსთანო.

ერთად მივიდნენ წუაროსთან,
პირსე შეისხეს წუალია,
დაბრუნდნენ, დედას აკოცეს,—
მით მოისადეს ვაღია.

ერთადა სსედან დაძმანი,
საუსმე უდვით წინაო;
მათ ახლო სის და შესცქერის
იმითი კონტა ფინაო.

III

მასლობელ ღამას ბაღჩაში
ცულქობს სისინებს ნიავეი;

კადაფურქსულა ფერადათ, —
 ვაძლი, მსხალი და ქლიავი.

ფუტკრების ისმის ბზუილი,
 ვვაზილთ უვლიან კარსაო;
 ხარბადა სწოვეს ტებილ წვესსა
 იას, ხარგიხს და ვარდსაო.

ძნავალ-ტოტიან ბუქიდან
 ბუღბუღმა იწუო მღერაო;
 თამროს და ილოს სიამით
 მან კული აუძეკრაო.

— დედილო, უკვე საუსმეს
 მოვრნით, გაგვიძვი კარშიო;
 კარგია ასლა სირბილი
 ჩვენ ლამაზ, ტურფა ბაღშიო.

დედამ არ უთხრა უარი,—
 ბავშვებმა კაცხარესა;
 ეწვივნენ ტურფა ბაღნარის
 მწვანედ კაფურქსულ არესა.

IV

ბუღბუღი კვალად მღეროდა,
 იძახდა ტია-ტიასა:
 შესტრფოდა და შეკხაროდა
 მზის სხივით მორთულ დილასა.

ილო და თამრო მწვანეზე
 ისხდნენ, უკდებდნენ ეურსაო;
 საამოდ მკერა გაქქონდა
 იმათ ზაწაწა გულსაო.

— თამრო, რა კარგი იქნება,
 რომ დავიჭიროთ ისაო!—
 თამროს მოესმა სიტყვები
 თავის ჰატარა შმისაო.

ამ დროს მეორე ბულბულმაც
 დაძღერა, დაიწკრიალა;
 უური აცქვიტა თამრომ,
 თვალები ააპრიალა.

— აი, ილიკო, ეს კი, ეს
 ბულბული არის ჩემიო;
 ამის დაჭერა ძე არ მსურს,
 შენ კი რაც გინდა—ქენიო.

✓

ილომ სურვილი თავისი
 მანც არ მოიშალაო;
 მსწრაფლ გამოვიდა ბაღიდან,
 მივიდა ბოსკელთანაო.

იქ ბესო ეგულეობდა,—
 მოჯამავირე მარდია;
 იმას მიმართა, აუსნსა
 თავისი გულის დარდია.

— ბესიკო, — ესვეწებოდა
 ჩვენი ჯიუტი ილია, —
 ბაღში გალობენ ბულბულნი, —
 ორნი არიან, წვევილია.

ერთი ძე მინდა: წამოდი,
 მასე დაუგე ბუისა;

მო, დამიჭიროე ბუღბუღი,
 ჩირიძე შენი კულისა.

სახლში წავიყვან, ჩვენს ოთახს
 გალია დაამშვენებსო;
 იქ იგაღობებს ბუღბუღი
 კულს ტკბილად ააძკერებსო.

— არა, ილიკო, ცოდობა,
 არ უნდა იმას გალია,
 მან თვისი დღეხი მრავალი
 ბუნების შეკრდზე დაღია.

იქ კალობს, აქა ფოქრიაღებს,
 შესტრფის იას და ვარდნაო;
 იქვე ეწვევა წუსილი,
 იქვე იქარგებს დარდნაო.

ოთახი მისთვის ციხეა,
 გალია საღრჩობელიაო;
 თავისუფლების შვილია,—
 მხოლოდ იქ უკვარს მღერაო.

ვერ ავისრულებ სურვილსა,
 კოსოვ დამანებო თავია;

არ ვისამ, და არ მიქნია
 მაც ფრინველისთვის ავია.

VI

ილო თავისას არ იშლის,
 ბესოს კვლავ ვხევეწებო;
 თან ჯაბრობს, ცელქი სურვილი
 რომ კვლავ უსრულდებაო.

მაგრამ რას იხამს,—ბესიკომ
 გადაჭრით უთხრა: არაო,
 —ვერ ავისრულებ თხოვნასა,
 თავს სუ მბეზრებ,—კმარაო.

ილო გაბრაზდა:—მაშ, კარგი,
 მეც ჩქარა დატკირდებით.—
 აბა კიდევა მომთხოვე
 ქაძრისთვის ფოლბქებით!

უთხრა და გამოტრიალდა,
 ცრემლმა დაუწყო დენაო,
 არ იცის—რა გაახერხოს,
 და ვისა სთხოვოს შევლაო.

VII

თაძრო კი, მისი დანა,
 ბაღში ზის მწვანე კვლახედა;
 ზაწაწა, ჭრელი ფინაც
 მას მოსჯდომია გვერდხედა.

ბუჩქით მოყსმის გოგონას
 ბულბულის ტია-ტიაო;

ტურფა სახეზე სიამე
 ამკარად დასტუობიაო.
 ნეტარობს... მკოხნის სიმღერას
 გაუტაცნია ზატარა;
 თავსა კრძნობს ტურფა ედემში
 ჩვენი ჭკვიანი თამარა.

VIII

ილო კი ამ დროს ღობესთან,
 მღელვარე, დაღონებული,
 იდგა და ვერ მოეფიქრნა—
 ხელთ როგორ ეკდო ბულბული.

უცრივ სახე გაეხსნა,—
 შესტა, შემოჰკრა ტაშიო,—
 მიტროანთ სოხოს მიუძართავ,
 წელან დაბრუნდა სახლშიო.

გაჰქანდა ბესოს ქოხისკენ,
 ორღობე ჩაირბინაო;
 მივიდა, კარი შეაღო,
 სოსიკო დახვდა შინაო.

— სოსიკო, ჩვენ დიდ ბაღჩაში
 ბულბულმა იწუო სტყვენაო;
 წამოდი და დაძიჭირე,
 მენ გენაცვალე, შენაო.

წავიუვან, ჩავსვამ გაღისს,
 კედელზე ჩამოვკიდებო;
 ვასოს, მათიკოს, ივანეს, —
 სუუველას გავაკვირებო.

— ძლიან კარგი, ილიკო,
 იმას დაგიტერ სელადა;
 საქალმე ტუავეს თუ მიშოვნი,
 ქალამნის ასასხმელადა.

ილო დაჰპირდა იმ თხოვნის
 ორ დღეში შესრულებასა...
 სოსომაც ბაღს მიაშურა,—
 აჰკვა ილიკოს ნებასა.

ერთად მოდიან ცელქები,
 ღსინშია გრძობენ თავსაო,—
 ილიკო ბუღბუღს იშოვნის,
 სოსო—საქალმე ტუავენაო.

IX

აგერ მივიდნენ ბუღბუღთან,—
 ააჭრიაღეს კარია;
 ხელში უჭირავთ მახისთვის
 ძუები და ბაწარი.

ხუთიოდ მასე ამ ძუის
 სოსომ განასკვა სელადა;
 ბუჩქსე მარჯუდა დაავო,
 ბუღბუღის დასაჭერადა.

თვითონ სახლისკენ დაბრუნდა,
 მინდორში წასასვლელადა;—
 უნდა წაასხას ხარები
 და ხბონი საძოვნელადა.

ილო კი ველზე წამოწვა,
 ბუჩქების მახლობლადაო;

მხეებს ისე გასცქერდა,
როგორც ეშხაკი კატაო.

გული უცემდა სიამით,—
წადილი უსრულდებოდა;
ის სანეტარო ფრინველი,
თავისად ეგულვებოდა.

— თამარო, ჩქარა ბუღბული
მე სახლში შეუოლებოა;
გაღიას ჩავსვამ, ოთახში
დავკიდებ კედელზედაო.

დილა-საღამოს იძვრებს,
მოგვალსენს, გაგვასარებსა...
გნახავთ, რომ შემომნატროდენ,—
ტყვილა აჭექდენ თვალებსა.

— ოჰ, უკაცრავად, ილიკო,
აქ რაა სანატრელიო,
რომ დაატყვივენ ბუღბული,—
შეიქენ მისი მტერიო.

ვნახავ, რომ თვით შემნატროდენ,
როს ჩემი იწუებს მღერასა;
შენი კი, დატყვივებული,
აღარ გაანძრევს ენასა.

კიმალენ—არ დაიმალენ:
ბუღბულს დაუკე მხეო;
თუ შემდეგ ვინ გაინარებს,
ის სვალინდელ დღეს ნახეო...

ახლა კი დროა შინ წასვლის,
მეც წამო, თუ გსურს, ჩქარაო:

სომ სედავ დასადაძოვდა,
 შხე კლდეებს მოუფარაო.

ორივემ სახლში გასწიეს, —
 ილომ და თამაროძაო...
 ილომ სიბძით გააბა
 სიძღვრა ჩარირამაო.

X

ქოორე დილა გათენდა,
 შხემ ცას შესტეორცნა სხივია;
 უეცრივ ფესზე წამოდგა
 ჩვენი ეშმაკი ილია.

ჩაიცვა... ჩუმად გავიდა,
 მსწრაულ მიაძურა ბადსაო;
 შორიდან ბუჩქებს უეურებს, —
 აღარ ამორებს თვალსაო.

ჩამოურბინა ბუჩქებსა,
 სად მასე ეგულებოდა;
 „ღმერთო, გაბძული მანახე!“ —
 სულ აბას ევედრებოდა.

ამ დროს მოესმა მკაფიოდ,
რომ ბუჩქში რაღაც შრიალეს;
— „აჰ, ღმერთო“ — წამოიუვირა:—
— მგონი — ბუღბული ფრთხილეს!!!

ეპკერა... მართლაც ბუღბული
მხეშბი განასკულიყო;
დიდი-ხნის ტანჯვა-წვალებით
მოღალულ-მოქანცულიყო.

ილიკომ ხელი წაავლო,
ხელა გამოხსნა მუითა;
სახლს მიაშურა უეცრივ
ტლინკაობით და ხტუნვით.

ჯერ მარნის კარი შეადო,
გულის ფანცქალით, ხელადა.
მონახა ზაწა კალია,
დაუეონებელივ, ხელადა.

შიგ შესვა თვისი ბუღბული,
გამოუკეტა კარია;
ოჰ, რომ იცოდეთ, ილიკო
რას ცმუკავს, რა უხარია.

მსწრაფლ აირბინა კიბეზე,
მიიჭრა თამროსთანაო;
ორივე ერთად მივიდნენ
საუვარელ დედანთანაო.

— დედილო, აი, ბუღბული
კაება მხეშბიაო;
მომეცი ცოტა ხორბალი:
მგონი, საცოდავს შიაო.

— ოჰ, შე ეშმაკო, არ იქნა,—
 არ მოიძალე შენია;
 მაკისთვის სომ ეკ კალია
 ნეცხელი არის და კენია.

— დედილო, მეც-კი ვუთხარი,—
 თამრომ მიჰმართა დედანა,—
 —რომ ცოდვა არის... ოთახში
 აღარ გაანძრევს ენასა.

მაგრამ, ილიკომ არა ჰქნა;
 საწუვალს დაუგეს მასეო,
 გააბეს ტურუა ფრინველი,
 აწვნიეს სივაგლახეო.

— არა, დედიკო, სთქვა ილომ,—
 არ ვავაგლახებ მასაო;
 მოუვლი... დილა—საღამოს
 მივაწვდი სორბალს, წუვალსაო.

კარგად იცხოვრებს, იძღვრებს,
 ილხენს, მოკვალხენს ჩვენცაო;
 მკონი სულ გადააგიწუდეს
 ბაღი და ლურჯი ზეცაო.

—სცდები, ილიკო, სჯობს ახლავ
 კაუშვა შეილი ბაღისა;
 დე იქ იძღვროს ლექსები,
 გამქარვებელი დარღისა.

თუ არა, ამას კი კერძვი,
 თვით დარწმუნდები ჩქარაო,
 რომ ჩაიღინე შეცდომა
 და რომ ხარ მეტიანარაო.

— არა, დედილო, ვნახავთ რომ ბუღბულმა მოიღწინოს; დღით იმღეროს, და ღამით კი სიამით დაიღწინოს.

— ვნახავთ, ილიკო... სოქვა დედაბ, —
— ჭქენი, რაც გსურდეს შენაო; ის კი გასსოვდეს, რომ ბუღბულს მოუსწე შეებალხენაო.

ილომ გალია ოთახში დაჭკიდა კედელზედაო; შიგ ჩაუყარა ხორბალი, წვალისკა გაუსსა ზედაო.

XI

წუთი წუთს მისდევს, წამი წამს, დღეც იწურება ნელაო; ცისა მნათობი ცხრა-თვალა მთის იქით გადაიწვერაო.

დაჭბერა ანცმა ნიაცმა, ფოთოლი ააშრიალა; თვის სურნელება იაშა ველშინდვრად დაატრიალა.

ილო ზის თავის ოთახში, შესცქერის გალიასაო; თავის საეყარელ ბუღბულსა აღარ აშორებს თვალსა.

ბუღბული კი ზის დაღვრემით, ჩამოუყრია ფრთებით;

თითქოს ილიას შესთხოვდეს, —
 გამიშვი, თვარა ვკვდებიო.

არც მღერის, აღარც ინძრევას,
 ცრემლი ჩამოსდის თვალსაო;
 აღარც სჭამს სუფთა ხორბალსა,
 აღარც სჭამს წყაროს წუალსაო...

ამ დროს ოთახში შემოდის
 ჩვენი ძაღლსაზი თამარა;
 ხელში უჭირავს იების
 კონა, კონტა და ჰატარა.

—ილიკო, ბაღში ვიუაფი,
 ვისიამ-ვინეტარეო;
 გულში ჩავიკარ გრძობითა
 მის ტურფა არე-მარეო.

ჩემი ბუღბული უსტვენდა,
 იძახდა ტია-ტიასა.
 გაჭხარებოდათ სუფეელას, —
 ვარდს, ვნქელას და იასა.

შენ რასა ზიხარ ოთახში, —
 ჩამოგიერია უურები; —
 გარედ არ განვალ, მოწვენით
 უანჯრიდან გაიურები?

რამ დაკადონა?.. — სომ გითხარ, —
 დედამ მიჭმართა ილასა, —
 —რომ შემდეგ თვითონ ინახებ, —
 იგრძნობ რა შეცოდებასა.

სომ ხედავ, შენი ბუღბული
 რას დაემსკავსა, რასაო:

აღარც სჭამს, აღარცა ჭკალობს,
და აღარც ანძრევს ფრთასაო!..

XII

ამ დროს თამარის ბუღბუღმა
კვალად დაიწყო სტყენაო;
ეური აცქვიტეს სუეველამ,
იგრძნეს სიაძე-ლხენაო.

თამარიკო, ნიშნ-მოგებული,
შესტა, შემოჭკრა ტაშია;
შემდეგ შეჭხედა ბუღბუღსა,
დამწუვდევულს გალიაშია.

— ილიკო, ვინ ვის აჯობა,—
ახლა შენა სთქვი, შენაო;
ვინ ვის შეჭხარის ბოლო დროს,
ვინ უფრო იგრძნო ღსენაო.

სომ სედავ—წყმი ბუღბუღი
როგორა მღერის ლექსნაო;
შენი კი—აქ დამწუვდევული,
სტირის, იწუველის დღესაო.

ახლა სომ ძინც დარწმუნდი,—
ბუღბუღს სად უეკარს სტყენაო;
სად მღერის, სადა ლიკლიკებს
მის ტუბილ-სმიანი ენაო.

ერთი მითხარი,—რად უნდა
ეს შენი კოხტა გალია,
როცა მან თვისი დღეები
ტყე-მინდორ ვეღწევა დალია?.

აზა, ილიკო, გაუშვი,
 დეე, აფრინდეს ცაძიო,
 ნახაე—კვლავ როგორ გაბაბას
 სიძღვრა იმ ჩვენ ბაღშიო.

თაძროს ბუღბუღი კვლავ ძღვრის,
 უსტვენს და უსტვენს ლექსნაო;
 ეველას ახარებს... თუიონაჯე
 შექსარის ნათელ დღესაო.

VII

ამ დროს ილიკო კუთხეში
 იჯდა და ცრემლი სცვიოდა;
 სურვილის დამარცხებაზე
 საცოდავს გული სტკიოდა.

უცებ წამოდგა... აიღო,
 კედელთან მისდგა სკამია;
 ხელი წაავლო საჩქაროდ,
 ძირს ჩამოიღო ვალია.

—თაძრო, დედილო, კი მივხვდი,
 თუ როგორ დაუბძვეო,
 რომ დავიჭირე ბუღბუღი,
 თუთრი დეე გაუბძვეო.

გაუუშვებ... დეე იფრინოს,
 იძღვროს ძველებურადა;
 თაძრიკოს ბუღბუღს ეწვიოს,
 მიუალღერსოს მშურადა.

სთქვა და გაუღო კარები,—
 ბუღბუღმა შეიფრთხილა,

ფანჯრით გაიჭრა კარვდა,
შხის სსივსე შეისრიალა.

XIV

ცოტა ხნის შემდეგ გაისმა
ორი ბუღბუღის ძღვერაო.
ვასოს სიაძე დაეტყო,
შესძახა: დელა-დელაო.

— ახლა სომ, ჩემო თაშრიკო,
ჩემი ბუღბუღიც ძღვერისო...
ჭირიმე მაგის ფრთებისა,
ჭირიმე მაგის ენისო.

ახლა კი მივხვდი, თუ რატომ
აქ არ ძღვეროდა ისაო;
ბუღბუღი შვილი უოფილა
მსე-მთვარის სინათლისაო.

მაგის გალიას ჭერად აქვს
კამარა ლაქვარდ ცისაო,
ქანდარად—ბუჩქის ტოტები,
კედლებად—სსივი შხისაო.

მართალი ხარ შენ, თაშრიკო;
დედავ, შენც, გენაცვალეები,
რომე შირჩევდით—გაშელო
მისთვის გალიის კარები.

ტყვილა-უბრალოდ გაუჯახვრდი
კუმინ ჩვენ ბესოზედაო;
წავალ და ბოდამს მოვიხდი,
დღეს ან ხვალ დილაზედაო.

საოცარი ქალი

(სადღესური ზღაპარი)

უო და არა იყო რა, — დუთის უკეთესი ქვე-
უნანსე რაღა იქნებოდა, — ერთ ქვეუნანში მე-
ფობდა მოხუცებული მეფე. მას ჭეპუდა საში
ვაჟი-შვილი. უველანსე უმცროსი გლანსაკი იყო,
სუსტი ჭკუისა, შესანედავად-კი უღანსათო; ამიტომ ის ვევე-
ლანს სძულდა.

მეფე და დედოფალი ვევედრებოდნენ დმერთს, რომ მათ-
თვის მიეცა ქალიშვილი, რადგანაც ქალი არ ჭეპუდათ. დმერ-
თმა შეიწინარა მათი ვევედრება და მიეცათ ქალი. ახლა მათ
არაფერი ქვეუნანსე არ აწუსებდათ და ელოდნენ მშვიდობიანად
სიკვდილს.

მეფეს ჭეპუდა ჯოკი სსვა-და-სსვა ჯიძისა, ერთ ტრიადლ
მინდორში დაბინავებული, სადაც ამენებული იყო ზატარა ფა-
ცსა. ამ ფაცსაში ჯოკის ეარბულები იდგნენ. ჯოკს ეარბუ-
ლობდნენ თვით მეფის შვილები დამ-დამობით, რიგ-რიგობით.
მაგრამ დასეთ უბედურებას! მეფეს ქალი რომ შეეძინა, იმის
შემდეგ ჯოკსაც უჩინარი მტერი გაუჩნდა, ეოველ აღიონსე
ეცემოდა და იტაცებდა ას-ას სულ ცხოველს. მეფემ რომ გაი-
გო ეს ამბავი, უბრძანა შვილებს, რომ დამე გაეტყნათ და
უჩინარი მტერი სელში ჩაეკდოთ.

ზირველად უფროსი მძა, კარგად შეიარაღებული, წავიდა
საეარბულოდ, მაგრამ აღიონსე დაეძინა და უჩინარმა მტერმა

კიდევ მოსტაცა ასი სული. დილას უფროსი მძა წამოვიდა მეფესთან, მამასთან, და ვეველაფერი უამბო, რაც გადახდა.

მეორედ წავიდა შუალა მძა, მაგრამ იმხანაც ის გადახდა, რაც ჰირველს. რა ქნას ახლა მეფემ: მისი უმცროსი შვილი—გლახაკია,—როგორ გაუშვას? მაგრამ ის ეხვეწება—გამიშვიო. მეფე დათანხმდა და გაუშვა საუბრაულოდ.

გლახაკი მოიკახმა, წამოიღო შვილდ-ისარი, წამოიყვანა კატა და მამალი. მივიდა იქ, სადაც ჯოჯი დაბინავებული იყო, დაითვაღა და დასაწოლაღ მოეძახდა. დაწოლისას უბანა კატას:—კატავ, როცა ალიონი მოადგეს, ანტი, თავსე დამხსტი და კუდი თვალში ამომისეკ! ახლა,—მიუბრუნდა მამალს:—მამალო, როცა ალიონი მოადგეს, რაც შეეძლია იუივლე და იუივლე და როგორმე გამაღვიძე, თუ ჩემით არ გავიღვიძრო.—უთხრა ასე და სვრინვა ამოუშვა. შეიქნა ალიონი. მამალმა მორთო უივილი; კატა მივიდა უმაწვილთან და თვალში კუდი ამოუსო. ბიჭს გაეღვიძა, წამოყარდა სეხე, განიხედა სევიით და უცბად შეკრთა, როცა დინახა, რომ ჰატარა ბავში მოფრინავს. დაუძინა შვილდ-ისარი და ბავუს ხელში მოახვედრა.

ტრიალ-ტრიალით წამოვიდა სევიდან ისარი და უმაწვილის წინ დავარდა. აიღო უმაწვილმა ისარი და უცბად შესედა ისარსე წამოცმულ ჰატარა თითს. ძლიერ გაჰკვირდა, როცა ნახა კაცის ნეკი. საჩქაროდ წამოვიდა შინ; გზასეკი სისხლს მიჰკეკებოდა, რომელიც ძაღლიდან მიწას ეწვეთებოდა. სისხლის კვალი მეფის სასახლეძდის მიდიოდა, და იქ ბავშვის აკვანთან შეწედა.

უმაწვილმა იფიქრა:—ვაი, თუ ეს ჩემი დის თითიაო! დახედა დას ხელსე და შეამჩნია, რომ ნეკი მოჭრილი ჰქონდა. მწუნარებით უამბო ვეველაფერი მამას. მშობლები ძლიერ შეწუნდნენ.

მეგობრებს უთხრეს მამას,—ჩვენი მამა გლახაკია და განსაკუთრებით იხადდა ამახლო. მეფემ უბძანა უმცროსს შვილს,—დღეიდან არ მოძებნარო, ჩემმა თვალმა არ დაგინახოსო. ტირილით გამოუთხოვა საწველი მშობლებს და თავის უბედურ გზას გაუდგა. იარა, იარა, და ერთს მთას მიადგა. ავიდა ზვევით და დაინახა ერთი ქოსი. ქოსის წინ იჯდა მოხუცებული კაცი. მივიდა და მოხუცს საწველი სთხოვა. მოხუცმა გაუშალა სუფრა და კაი საწველი აწამა. შემდეგ მეფის შვილმა ჰკითხა,—შვილი გუაგს, თუ არაო. მოხუცმა უთხრა,—ჩვენ მარტო ცოლ-ქმარნი ვცხოვრობთ და შვილი-კი არა გუაგსო. მეფის შვილს გაესარდა და უთხრა:—შენ მამა და მე—შვილიო. შევიდა მოხუცის ცოლთან, რომელიც ქოსში იყო, და უთხრა:—შენ დედა, და მე შვილიო.

მლიერ გაესარდათ მოხუცებს შვილის მეძენა.. მეფის შვილმა სანადიროდ დაიწყო სიარული. უოველ-დღე დადიოდა და მოქქონდა მოკლეული სხვა-და-სხვა ჯიშის ცხოველები.

ასე გავიდა ათი-თორმეტი წელი, და მეფის შვილმა ისე გაამდიდრა თავისი ახალი მშობლები, რომ მათი ცალი ქვეყანაზე აღარ იყო.

მეფის შვილს ჰქავდა ორი ზატარა ძაღლი; ძაღლებს მათი ზატარანი ისე უუვარდათ, რომ მისთვის თავს გასწირავდნენ. ერთ დღეს მეფის შვილმა მოიწვინა. მშობლებმა ჰკითხეს მოწვევის მიზეზი. შვილობილმა უთხრა: მართალია—თქვენ ხართ ახლა ჩემი მშობლები, მაგრამ წინად სხვა მშობლები შეავდა, და რომ არ ვნახო, ისე სიცოცხლე არ შემიძლიაო.

შემდეგ დაუმატა:—ძაღლები არ დამიკარგოთ, და როცა დიდ ვეფას ასტყენ, მაშინათვე გაუშვით, რადგან მე იმ წუთს დიდ გაჭირვებაში ვიქნებიო.

დასთანხმდნენ მშობლები, და მეორე დღეს სვილობიდას
გზას გაუდგა. იარა, იარა, და მივიდა ერთ სასვლემწიფოში,
სადაც შავად შემოსილი ქალები ნახა. ჰკითხა ქალებს,—რა-
ტომ გაცვიათ შავებით? იმათ მიუგეს, რომ მეფეს ერთი ქა-
ლიშვილი გაუჩნდა, რომელმაც ჯოგი შეუჭამაო. ჯოგი როცა
გაათავა, მშობლები და ძმები შეჭამაო. ახლა რაც მძა-კაცები
იყო, ვეკლას ერთად მოუყარა თავი და ერთ კვირას შეჭამაო.
იქითა კვირამი-კი ჩვენ შეგვჭამსო.

—ნუ გეშინიათ—უთხრა ბიჭმა; გადაჰკრა ცხენს მათრახი და
სადამოს მივიდა დასთან. მას მიეგება თავისი და, გადაეხვია
და გადაჰკოცნა. შევიდნენ სახლში. ქალმა ჰკითხა, სად იყავ
ამდენ ხანსო, რატომ არ მინახულეო; მაგრამ ბიჭი არაფერს
ეუბნებოდა. უცბად ქალი გარედ გამოვარდა, და რა დაინახა
ცხენი, მოგლიჯა ოთხივე ფეხი და გადაულაპა. მივიდა მძა-
სთან და უთხრა:—მძაო, უფეხო ცხენით მოხვედიო?

—ღიას, უფეხოთიო,—მიუგო მძა.

ცოტა ხნის შემდეგ ქალი კიდევ გამოვიდა სახლიდან და
ცხენი მთლად გადასახსნდა. ამოვიდა სახლში და მძას ჰკით-
ხა,—ფეხით მოხვედიო?—ღიას,—მიუგო მძამ.

ასე ღამის ათი საათი იქნებოდა, როცა ქალმა უთხრა:—შენი
სორცი მატყე, გემრიელი იქნებაო!

ბიჭმა მიუგო:

—ჩემ სორცს მანამდი ვერ შეჭამ, სანამ ერთ თვეს კბილს
არ გააღვსინებო. თუ გააღვსინებ, მაშინ შეჭამო. ახლავე წადი
და გააღვსინეო!

ქალი მაშინათვე წავიდა კბილების გასაღვსნავად. მეორე
ღილას მძამ მოძებნა თავისი დის სასახლეში ვეგებრთელა,

თავის სიმაღლე ქვა; შემოიტანა სახლში, გახვია ნაბადში და ლოგინზე დადვა. თვითონაკი ჩაიღო ყიბუში სავარცხელი კაჟის ქვა, ორი კაკალი და გაუდვა თავის გზას.

იარა, იარა, ერთი თვე გზაში დაჰყო. როცა გავიდა ერთი თვე, ქალი შევიდა სახლში და ლოგინზე რაღაც ნაბადში გასვეული ნახა. ეკონა-უთუოდ მძას დასძინებიაო. მერე ერთბაშად ეცა, მაგრამ, დახე უბედურებას, ქვამ კბილები ჩანძტვრიდა. თავზარდაცემული ქალი მივიდა თავის დიდ ღორთან, რომელიც სახლში ჰქვანდა მოშინაურებული, და უთხრა:

— აბა ჩემო კერავ, შენ იცი, როგორ სიკეთეს მიზამ. ჩემმა მძამ მოძატეუა და გაიქცა თავის სახლში. ჩქარა შემიხვი ზურგზე და გაგსწიოთ მძის დასაწევად.

სიტყვა საქმედ გადაიქცა. ჩქარა გაუდგნენ გზას. იარეს, იარეს, და ქალმა ჰკითხა თავის კერას:— გამოჩნდა თუ არა ჩემი მძაო? ღორმა მიუგო:— ევაჟის თავის ოდენა მოსჩანსო! მამინ სიარულს მოუძატეს. აი, უნდა დაეწიონ და უცბად მძამ გადაისროლა უკან სავარცხელი და განხდა იმ სავარცხელიდან ტყე. ღორმა სრასრა ტყე და დიდი წვალების შემდეგ ძლივს დააღწია თავი ღორზე შემჯდარმა ქალმა ამ ტყეს. აი, ისევ უნდა დაეწიონ მძას, მაგრამ მან ისროლა კაჟის ქვა, და იქიდან უცბად ცეცხლი განხდა. ამ ცეცხლისაც ძლივს გადაურჩნენ. ქალი და ღორი გაბრაზებულნი თავიანთ სორცს იგლეჯდნენ.

შემდეგ ამისა იარეს-იარეს, და შესამეჯურ უნდა დაეწიონ, მაგრამ მძამ ისროლა კაკალი და უცბად განხდა ორი ვეპებერთელა ნიგუზის ხე, რომელთაც ტოტი არ ქიანდათ. ერთმა ხემ დაიხარა წვერი, ქალის მძა ხედ დაიხუა. ქალმა შესედა მძას და უთხრა:

— ჩამოდი ძირს, თორემ წვალებით შეგჭამო!

მძამ არაფერი მიუგო. შემდეგ დამ უბძანა თავის კერა-ღორს, რომ თავისი მაგარი კბილებით ჩქარა მოეჭრა ხე.

შეუდგა ღორი საქმეს, მაგრამ ერთ კვირას ვერ მოსჭრა. ერთი კვირის შემდეგ დიდი წვალებით წაიქცა სე. უმაწვილმა მეორე ნიკეზის სე დახარა და იმის წვერზე შეჯდა. გაბრაზდა ქალი; შეუტია ღორს;—ჩქარა, თორემ დავიღუპებითო! ამ დროს მძამ გადმოსძახა ზვეიდან:

— ჩემო დაო, შენ ღორს ნუ კლავ აძღვნი შრომით, თორემ, სომ იცი, გასზარდება. მიეცი ნება დანისვენოს. მე მანინც შენი ვარო.

დამ მოიწონა მძის სიტყვები და ერთი დღე ღორი მოასვენა. გავიდა თუ არა ერთი დღე, ქალმა უბძანა ღორს, რომ საქმეს შესდგომოდა. ადგა ღორი და დაუწეო სეს შრა. ამ დროს ამოვარდა ქარიშხალი, შეიქნა სეტყვა, მოვიდა იმისთანა წვიმა, როგორიც დედა მიწასე ჯერ არა ყოფილა. უველბფერი მიუუხდა. მხოლოდ ღორი სჭრიდა სეს და სმაურობდა.

უმაწვილმა გაისედა თავის ქვეწინსკენ, უცბად ძაღლების ეეფა მოესმა და ძლიერ გაესზარდა, როდესაც სახლიდან თავისი ორი ძაღლი მოეშველა. ძაღლები მოვიდნენ და ნაკუწ-ნაკუწად აქციეს ღორი და ქალი. უცბად კარშემო საძინელი სისხლის ღვარი გახნდა. ძაღლებმა უმაწვილი ჩამოიგვანეს, მაგრამ უცბად უმაწვილს ერთი წვეთი სისხლი ესხურა და სული განუტევა.

ასტედა ძაღლების ღრიბლი: დასტიროდნენ თავის საეუარულ მეგობარს. ღმერთს შემოესმა ძაღლების ღრიბლი და ამბის შესატუობად გამოგზავნა ერთი ევაჯი. მაგრამ ევაჯმა ამოჭკორტნა უმაწვილს ცალი თვალი და შექამა. ღმერთს-კი უთხრა—მძოური ავღია და ძაღლები ტევილად ეეფენო! მაშინ ღმერთმა ტეუილისათვის ევაჯი დასწეეკლა და გამოგზავნა ტოროლა, თან მისცა ცხვირსახსოცი, თუ ვინმე შეკდარიან,

ამოუსვი თვალები, და კაცი გაცოცხლდებო. გამოფრინდა ტო-
როლა, ნახა შეკვდარი; ამოუსო ცხვირსახოცი თვალები და კაცი
გაცოცხლდა. წამოვიდნენ სამიყენი სახლში დიდი სიხარულით
და სცხოვრობდნენ ბუდნიერად, ტოროლა-კი დქერთმა აკურთ-
ხა სიმართლისათვის.

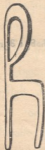
სამი ვაძლი, ბროწეული,
დქერთმა არ მოკიძალოს,
შენი ხელით მოწეული!

ბაგრატ უჩანეიშვილი.

პატარა მშენებელი

უძად, უური დაძიგდეთ!

რა კარგია მინდვრად ეოფნა სოფელში! მთელი დღე ისმის მუსიკა: იქ სომ მხიარული მემუსიკე ჭრიჭინა ცხოვრობს. ტანი მას ნეკ-ზე უდიდესი არა აქვს, მშვენიერი მწვანე ტანისაჰოსი აცვია, ექვსი გრძელი ფეხი და ორი ცოცხალი თვალი ასსია.

ზაწია ორმო ჰეოფნის ჭრიჭინას საწოლად. ირგულივ სსვა-და-სსვა მშვენიერი ევაგილები ბლერსით თავს უკრავს, როდესაც ის თავის მუსიკას იწუებს.

— როგორ უკრავს ჭრიჭინა?—მკითხავ მენ;—მეიძლება იფიქრო, რომ ის ფრინველებსავით ზირით გალობს? არა, ზირით გალობა მას არ შეუძლია; საძაგიეროდ მას ფრთებზე დაკვრა იცის. როგორც გამოცდილი მეჭინურე, ის თავის ქამანით ხან ნელა, ხან ძაღლა უკრავს; ზატარა ჭრიჭინა თავისი მწვანე ფრთებით მხიარულ სიმღერებს უკრავს.

ჭრიჭინას ოთხი ფრთა აქვს: ორი მწვანე მაგარი ზედა ფრთა, ორიც ქვედა—დოღბანდივით თხელი ფრთა.

ქვედა ფრთები შეკეცილია ზედა ფრთების ქვეშ და ჭრიჭინას ფრენის დროს ესძარება.. ზედა ფრთებიოკი უფრო მაგარია და სათუთ ქვედა ფრთებს იცავს. მაგარ ფრთებს ელი-

ტრები ჰქვია. მარცხენა ელიტრზე ზატარა დაკბილული კიდურებია, მარჯვენაზე-კი — თხელ კან-გადაფარებული, და სქელ მარღუ-შემოვლებული ზატარა ფანჯარა აქვს. ჭრიჭინა მარცხენა ფრთის კიდურებს მარჯვენა ფრთის ფანჯარას უსუამს, და ამიტომ გვესმის მშვენიერი მუსიკა.

დილა-ადრინადად იღვიძებს ჭრიჭინა, სვამს ტკბილ ნამს, სჭამს ნორჩი ბაღახის ფოთლებს, იწმენდს ტანს და ისრესს ფეხებს. აი, მზეც ამოვიდა, და ჭრიჭინა იწყებს თავის მუსიკას. მთელი დღე, დილიდან საღამომდის, უკრავს.

ასე ატარებს ჭრიჭინა მთელ თავის ხიცოცხლეს; შთამო-პავლობაზე ზრუნვა არ სჭირდება: სდებს მიწაზე კვერცხებს, მზის შუქი-კი ზატარა ჭრიჭინებს სწყევას.

ზატარებს ფრთები არა აქვთ და დაკვრა არ შეუძლიათ, მთელი დღე დასტთან მიხდურებში და ბაღახს შეექცევიან; და ბადებიდანვე თავის თავისთვის თვითონვე ზრუნავენ.

იზრდებიან ჭრიჭინები, მავრდებიან, კანს იცვლიან, ბოლოს ფრთებიც უწნდებათ.

ჭრიჭინები ზამთრისთვის ფუთურებსავით და ჭიანჭველებსავით სანოვაგეს არ აგროვებენ. დადგება თუ არა შემოდგომა, წვეებიან ორმოში და იძინებენ. ჩვენი ბებერი მემუსიკანი მეტს აღარ გამოიღვიძებენ. ზაფხულში ახალი ჭრიჭინები ისტუნებენ მინდვრად მათ ადგილას.

რეცუსი

(წარადგენილია დ. ელიოზიშვილის მიერ)

მე
შეია.
იძას?

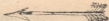
მ

მ

ვ

ღხე
ნა
ანუ?

უვავი
როგორ
ჩნავის.

რ

მე
ველი
შენ?

მ

მ

მე-18 №-ში მოთავსებულ რეცუსის ახსნა.

ილიას სოფელი უვარელია.

1916 წ. მიიღება ხელის მოწერა

ეროვნული
გაზეთი

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“ № 1

წელიწადი მეთორმეტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

შუამდგომლობა მთავარი რედაქციისადმი

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული განმარტებითი მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მან. გაგზავნით 3 მან. 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი**—3 მან. გაგზავნით 3 მან. 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი**—3 მან. გაგზავნით 3 მან. 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

გსთხოვთ ხელის მოწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გეცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყუბინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—40 კ. შეიძლება მარკებით გამოგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახელი გოლოგინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. და წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქ. ქუთაისში — ისიდორე კვიციანიძესთან, შ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. სამტრედიისში — ვლ. ნაცვალაძესთან. ფოთში — ლუდმილე მეგრელიშვილთან. ბათუმში — ტროფიმ ინასარიძესთან ფოსტაში, ტ. ანასტასია ლომინაძესთან. ოზურგეთში ტ. ლანჩხუთში — ლეო იმნაძესთან. თელავში — ვანო პაატაშვილთან. ახალციხეში — კონსტანტინე გვარამაძესთან. ბაქოში — მარიამ ნაკაშიძესთან. გორში — ქეთევან ჯავახიშვილთან და ნინო ლომოურთან. ჭიკაბურთაში — ივ. გომელაურთან. ხონში — მ. ი. კიკვიციანიძესთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი შ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.